

Samfunnsmedisin i modul 5

I modul 5 vil det være to hovedtemaer i samfunnsmedisin: sosialmedisin og helsejuss. Her legger vi vekt på hvordan sosiale faktorer, som marginalisering, stigmatisering og diskriminering, påvirker helsen til spesielt utsatte grupper. Studentene får møte mennesker som selv har erfart rusavhengighet og de får prøve seg på å samarbeide med pasienter og annet helsepersonell i behandlingen. Videre gir semesteret en innføring i migrasjon og helse, juridisk tenkemåte, og kunnskap om lover av betydning for utøvelsen av legeyrket. Undervisningen består av gruppearbeid og forelesninger, praksis i lavterskelinstitusjon, samt to obligatoriske smågrupper: Simulering av ansvarsgruppemøte og et møte med ruspasient.

Eksamen:

- Skriftlig eksamen (del av felleseksamen)
- Muntlig eksamen: 1/3 av kullet trekkes ut til muntlig eksamen i hhv allmennmedisin og samfunnsmedisin

Anbefalt lesestoff:

- 1) Kompendium i samfunnsmedisin modul 5

NB! Først i kompendiet finner dere en liste over læringsutbyttene og angivelse av hvilken litteratur vi anbefaler for å dekke hvert læringsutbytte. Dere vil se av den listen at kapitler fra to bøker går igjen. Her anbefaler vi så mye at vi ikke får lov til å kopiere dem opp i kompendiet, så disse bøkene må dere kjøpe selv:

- 2) Mæland JG. **Sosialmedisin**. Oslo: Gyldendal akademisk; 2011
- 3) Kari Lossius. Håndbok i rusbehandling 2012 (utvalgte kapitler)
- 4) Lovdata.no (dere får hjelp av Morten Kielland til å finne de viktigste lovene).

Om undervisningen

Simulering av ansvarsgruppemøte

Ansvarsgruppemøte er en tverrfaglig samarbeidsgruppe i primærhelsetjenesten rundt en person med langvarige og kompliserte helseplager, som består av pasient/bruker og ulike fagpersoner som har kontakt med pasient/bruker. I denne undervisningen skal vi simulere et slikt ansvarsgruppemøte, der alle andre aktører så langt som mulig spiller seg selv –vi har med både brukere og erfarent helsepersonell som vanligvis deltar i et ansvarsgruppe. En av studentene i smågruppen spiller fastlege, mens resten av deltagerne i gruppa spiller seg selv (vi har med brukere fra brukerorganisasjoner i rusfeltet, ansatte i Oslo NAV og ansatte i Tverrfaglig spesialisert rusbehandling, TSB, OuS. Dette gjør at dere blir bedre rustet til å behandle ruspasienter i den tverrfaglige innsatsen det krever. I tillegg har vi noen mer generelle mål at dere skal lære dere å virke i et ansvarsgruppemøte rundt en pasient (uavhengig av tilstand), bli drillet i samhandling med de involverte helsepersonell, og legge til rette for brukermedvirkning gjennom arbeidet med å utarbeide koordinerte tjenester på

pasientens premisser i form av en individuell plan. Møtet vil også hjelpe studentene i å håndtere den konflikt som kan oppstå mellom prinsippet om brukermedvirkning og kravet om medisinsk forsvarlig praksis.

Obligatorisk innlevering: Alle studenter skal etter møtet lage utkast til en Individuell Plan for brukeren i det aktuelle møtet og må derfor passe på å ta notater underveis! Dette er nødvendig for å få gå opp til eksamen i modul 5.

For mer info se: <http://tidsskriftet.no/Innhold/Nyheter/2015/August/AA-sette-brukeren-i-sentrum-allerede-som-student>

Møte med ruspasient

I denne smågruppeundervisningen får studentene møte en pasient med erfaring med alkoholavhengighet som har sagt seg villig til å dele av sine erfaringer: hvilke konsekvenser avhengigheten hadde på eget liv, på relasjoner til andre, på deres forhold til helsevesenet, og deres opplevelse av stigmatisering og marginalisering. I tillegg er målet at dere får høre om selvhjelpsgrupper som mulig alliert i behandlingen rundt en ruspasient.

For di alle disse prosjektene involverer brukere/pasienter og helsepersonell som gir av sin tid og deler sine erfaringer er det obligatorisk oppmøte på disse to.

I tillegg har vi et praksistilbud til studentene i modul 5:

Praksis i lavterskelinstitusjon

Studentene får komme til ulike lavterskelinstitusjoner og treffe aktive rusavhengige sammen med helsepersonell. I disse gruppene blir det et spesielt fokus på somatiske lidelser hos rusavhengige, men det er også en anledning til å treffe personer med et pågående rusproblem.

Her er det et begrenset antall studenter pr sesjon, og siden de dere møter forbereder seg på forhånd er det avgjørende at de som melder seg på kommer den dagen de har satt seg opp. Det er litt ulikt fra år til år hvilke institusjoner som har anledning til å ta med studenter, men stort sett har vi disse med oss:

- Feltpleien Prindsen, legevisitt mandager kl 17-20:	2 studenter
- HCV klinikken, fibroskan, annenhver tirsdag kl 12-15:	3 studenter
- HCV klinikken, behandlingsoppfølging med sykepleier, torsdager kl 10-14:	1 student
- Villa MAR / MAR poliklinikk, være med legen, fredag kl 08-15	1 student
- Lasso, onsdager kl 08:30-12:00 (med legen kl 08:30-10, sykepleier 10-12):	1 student

Oversikt over lavterskel rustiltak studentene kan møte

NB! IKKE ta kontakt med kontaktpersonene under med mindre dere skal avlyse en allerede oppsatt avtale. Det er ikke anledning for hver student til å ta kontakt og avtale tid direkte selv. I starten av hvert semester blir det postet en kalender på facebook med mulighet for å åskrive seg opp på utvalgte datoer. Ta kontakt med Anne Kveim Lie dersom dere lurer på noe, enten på mail eller facebook.

Feltpleien Prindsen

Feltpleien er et kommunalt, lavterskel, drop-in, helsetilbud for injiserende rusmiddelbrukere som primært er drevet av sykepleiere med legevisitt til faste tider og ved tilkalling ved behov. Tilbudet er gratis og man kan komme uten timeavtale. Tilstandene som presenteres er hovedsakelig primærmedisinske med hovedvekt på infeksjoner og hud.

Feltpleien Prindsen er del av Prindsen Mottakssenter og ligger i Storgata 36c med inngang fra Hausmannsgate, tlf. nr. 23 42 72 00.

Kontaktpersoner: Dr. Linda Wüsthoff (oddetallsuker), Dr. Kjersti Ulstein (partallsuker)

HCV-klinikken

HCV-klinikken er et samhandlingsprosjekt mellom primærhelsetjenesten (Oslo kommune, Gatehospitalet) og spesialisthelsetjenesten (Ahus, infeksjonsmedisinskavdeling). Formålet er å kunne behandle personer med hepatitt C infeksjon som vanligvis ikke får tilgang til denne behandlingen i spesialisthelsetjenesten. For å kunne behandle personer som er i pågående rusbruk og har en mer eller mindre kaotisk livsførsel, er vi avhengig av å ha tett kontakt med alle tiltak som disse personene er i kontakt med både kommunale og private (som Kirkens Bymisjons 24Sju og Frelsesarméens Gatehospital). Lege ved Prindsen Mottakssenter jobber i tett samarbeid med spesialist fra Ahus om å vurdere igangsetting og oppfølging av behandling. Sykepleier har en helt sentral rolle i oppfølgingen av pasienter i behandling og reiser ut til pasientene for å legge til rette for at pasientene skal klare å gjennomføre behandlingen. Sykepleier utfører også fibroskan måling (måling av fasthet i levervevet, erstatter i stor grad leverbiopsi) som trengs for å vurdere i hvilken grad hepatitt C infeksjonen har affisert leveren og er en forundersøkelse før eventuell igangsetting av behandlingen.

HCV-klinikken er lokalisert sammen med Feltpleien Prindsen i Storgata 36c med inngang fra Hausmannsgate, tlf. nr. 23 42 72 00.

Kontaktpersoner: Dr. Kjersti Ulstein og sykepleier Øystein Backe

Gatehospitalet

Gatehospitalet er drevet av Frelsesarméens rusomsorg. Gatehospitalet er et helse- og omsorgstilbud til rusmiddelavhengige som har store og sammensatte helseproblemer eller problemer som ikke ivaretas i den øvrige helsetjeneste. Det er ment å dekke «hullet» mellom å være «ferdigbehandlet fra sykehus» og «livet på gata». Gatehospitalet har en herreavdeling med 9 sengeplasser og en kvinneavdeling med 8 sengeplasser. Studentene vil være med på previsitt og visitt, inntak og annen medisinsk oppfølging.

Formålet til Gatehospitalet er å gi:

- medisinsk døgnpleie ved langvarig sykdom som ikke trenger sykehusinnleggelse
- medisinsk døgnpleie ved underernæring, fysisk utmattelse og en helsemessig kollaps
- medisinsk døgnpleie før innleggelse på sykehus, tannbehandling og lignende

Gatehospitalet ligger i Borggata 2, tlf. nr. 22 08 36 70

Kontaktpersoner: Dr. Karim Sayed (mandager),

Mar Oslo Poliklinikk og Villa MAR

Mar Oslo poliklinikk er et gratis, kommunalt, poliklinisk tilbud til personer over 18 år som har eller har hatt problemer med rus, hovedsakelig til personer i Legemiddelassistert rehabilitering (LAR).

- samtaleoppfølging som bidrar til mestring.
- oppfølging for å unngå tilbakefall eller redusere skadevirkninger av rus.
- trygg og forsvarlig individuell oppfølging og utlevering av LAR-legemidler.
- oppfølging både før, under og etter rusbehandling i spesialisthelsetjenesten.

Villa MAR er et gratis, kommunalt, dagtilbud til personer som får legemiddelassistert rehabilitering (LAR) i Oslo. De tilbyr individuell oppfølging i samarbeid med bydel og spesialisthelsetjenesten. Pasientene kan få utdelt substitusjonslegemiddel og eventuelle tilleggsmedisiner. I tillegg tilbyr de måltider, sosialt fellesskap, turer og kurs. Villa Mar består av fire tjenestesteder lokalisert i Bygdøy Allé, Gamle Oslo, Grorud og Sagene.

MAR Oslo poliklinikk ligger i Hausmannsgate 7, tlf. nr. 23 42 77 00.

Kontaktperson Dr. Deniz Sahin.

Oppmøte kl 08:00 ved MAR Oslo poliklinikk for felles transport til det aktuelle Villa MAR

LASSO

LASSO (Legemiddelassistert skadereduserende substitusjonsbehandling i Oslo) er et samhandlingsprosjekt mellom Oslo kommune og Oslo Universitets sykehus (OUS). Det er et poliklinisk tiltak som tilbyr personer med opioidavhengige substitusjonsbehandling på Suboxone. Legespesialist fra OUS kommer en halv dag i uken for å vurdere nye pasienter til behandling. Sykepleierne har en sentral rolle i oppfølging av behandlingen.

Tiltaket er for opioidavhengige som betegnes som forkomne med høy risiko for helseskade og død. Ofte er det slik at disse personene befinner seg over tid i Oslo kommune og mottar velferdstjenester der uten å ha et aktivt samarbeid med hjelpeapparatet. Livssituasjonen er ofte så kaotisk at behandling eller rehabilitering ikke er mulig i den situasjonen de befinner seg i. Tiltaket er ment å bidra til at disse personene får etablert kontakt med hjelpeapparatet. Deltakerne kan henvise seg selv til prosjektet eller de kan henvises fra øvrig tiltaksapparat som feltpleie, sprøyterommet, ambulansetjenesten.

Lasso er lokalisert i Dalsbergstien Hus, Dalsbergstien 21, tlf. nr. 23 42 76 29

Kontaktperson: Sykepleier Jon-Aksel Jaco